

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

НИЙГМИЙН ХАЛАМЖИЙН САНГИЙН 2019 ОНЫ
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД
ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

АУДИТЫН КОД: САГ-2020/09/СТА-ЗГТС

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг
дараах хаягаар авна уу.

Санхүүгийн аудитын газрын захирал бөгөөд тэргүүлэх
аудитор Ц.Наранчимэг
Утас: 261663 Цахим хаяг: naranchimegts@audit.gov.mn
Аудитын менежер Ц.Хосжаргал
Утас: 261628 Цахим хаяг: khosjargalts@audit.gov.mn
Аудитор С.Бат-Эрдэнэ
Утас: 261740 Цахим хаяг: bat-erdenes@audit.gov.mn

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу-3, Засгийн газрын IV байр
Утас:26-04-37, Факс:51-26-42-30
E-mail: info@audit.gov.mn

ХӨДӨЛМӨР, ХАЛАМЖИЙН
ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЕРӨНХИЙ
ГАЗРЫН ДАРГЫН ҮҮРГИЙГ ТҮР
ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ Т.БАДРАХБАЯР
ТАНАА

2020.03.25 № 01/932
танай _____-ны № _____-т

Аудитын гэрчилгээ

Төрийн аудитын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1, 18 дугаар зүйлийн 18.2, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Нийгмийн халамжийн сангийн 2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд санхүүгийн тайлангийн аудит хийв.

Зөрчилгүй санал дүгнэлт

Нийгмийн халамжийн сангийн 2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээ болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг материаллаг зүйлсийн хувьд Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, УСНББОУС-д нийцүүлж, Сангийн сайдын баталсан бодлого, журам, зааврын дагуу үнэн, бодитой, шударга илэрхийлсэн тул зөрчилгүй санал дүгнэлт гаргаж байна.

Санал дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагуудын нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчим, стандарт болон Аудитын олон улсын стандартад нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, зааврын дагуу гүйцэтгэсэн. Эдгээр нь санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан материаллаг буруу илэрхийллээс ангид эсэх талаар үндэслэлтэй баталгаа олж авах зорилгоор аудитыг төлөвлөж, гүйцэтгэхийг шаарддаг.

Аудитаар Нийгмийн халамжийн сангийн 2019 оны жилийн эцсийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан дахь үлдэгдэл, ажил гүйлгээний дүн хэмжээ болон илчлэл тодруулга, тус байгууллагад мөрдөж байгаа нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, бүртгэл хөтлөлт, программ хангамж, дотоод хяналтын систем болон удирдлагын хийсэн томоохон тооцооллыг шалгаж, аудитын санал дүгнэлтийг дэмжих нотлох зүйлсийг хангалттай цуглуулсан.

Бидний хийсэн аудит тус санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, тодруулгад санал дүгнэлт өгөх хангалттай, зохистой үндэслэлийг бүрдүүлсэн бөгөөд аудитын дүнд үндэслэсэн санал, зөвлөмжийг аудитын тайланд тусгасан болно.

Үүрэг, хариуцлага

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь Төсвийн тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн 26.1–д заасны дагуу тайлант хугацааны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, тодруулгыг Нягтлан бодох бүртгэлийн болон Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, түүнтэй нийцүүлэн Сангийн сайдын баталсан журам, зааврын дагуу бэлтгэж, тайлагнах үүрэгтэй.

Аудитын дээд байгууллагуудын нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчим, стандарт болон Аудитын олон улсын стандартын дагуу аудит хийж, жилийн эцсийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланд санал дүгнэлт өгөх нь төрийн аудитын байгууллага үүрэг юм.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙ
АУДИТОРЫН ОРЛОГЧ БӨГӨӨД
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

О.ТЭНГИС

2. Аудитын тайлан

2.1. Оршил

Нийгмийн халамжийн сангийн 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүн, дүгнэлтийг төсвийн төвлөрүүлэн захирагч Т.Бадрахбаяр танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд үйлчлүүлэгчийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтын системд хийсэн үнэлгээний тойм, аудитын явцад илрүүлсэн зүйлс, гаргасан шийдлүүд, анхаарал хандуулахуйц залруулаагүй материаллаг болон материаллаг бус алдаа зөрчил зэрэг аудитын үр дүнгийн талаарх тайлбар, тодруулга, аудитын санал дүгнэлтийн хэлбэр, түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан тэмдэглэв.

Аудитын дүнд үндэслэсэн үйлчлүүлэгчийн нягтлан бодох бүртгэл, тайлагнал, дотоод хяналтын системийг боловсронгуй болгох авлага барагдуулах, төсвөөс үр ашиггүй зардал гаргахгүй байх, төв сангийн санхүүгийн бие даасан санхүүгийн тайланг гаргаж байх талаар 3 зөвлөмжүүдийг Менежментийн захидалд тусгасан болно.

2.2. Аудит хийх үндэслэл, зорилго, талуудын хүлээх үүрэг, хариуцлага

Бид Төрийн аудитын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1, 18 дугаар зүйлийн 18.2, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-т заасны дагуу Нийгмийн халамжийн сангийн 2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болгосон санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Нийгмийн халамжийн сангийн 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн гаргасан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, заавар, журмын дагуу үнэн зөв, шударга илэрхийлэгдсэн эсэхэд дүгнэлт өгөх нь энэхүү аудитын зорилт байв.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв, бодитой бэлтгэх үүрэгтэй.

Харин тухайн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг дээрх хууль болон бодлого, журмын дагуу материаллаг алдаагүй, үнэн зөв, шударга илэрхийлсэн эсэхэд санал дүгнэлт өгөх нь Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг юм.

Аудитыг 2020 оны 03 дугаар сарын 09-ний өдрөөс 2020 оны 03 дугаар сарын 20-ны хооронд гүйцэтгэж, аудитын тайланг 2020 оны 03 дугаар сарын 25-ны өдөр эцэслэн баталгаажуулж, төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид хүргүүлэхээр төлөвлөн, Үндэсний аудитын газрын аудитор С.Бат-Эрдэнэ гүйцэтгэв.

Нийгмийн халамжийн сангийн 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Үндэсний аудитын газарт 2020 оны 03 дугаар сарын 05-ны өдрийн 1/373 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

2.3. Аудитын явцад мөрдсөн бодлого, журам, арга зүй, шалгуур үзүүлэлт

Аудитын явцад АДБОУС, АОУС, нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн бусад зарчимд тулгуурласан төрийн аудитын байгууллагын санхүүгийн тайлангийн аудитын талаарх бодлого, арга зүйг мөрдөж ажиллав.

Дээрх стандарт, зарчимд нийцүүлж Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Төрийн аудитын байгууллагаас санхүүгийн тайланд аудит хийх журам, түүнд тусгасан үе САГ-2020/09/СТА-ЗГТС

шатны ажлыг гүйцэтгэн, шат шатны чанарын хяналт хийж, холбогдох ажлын баримт материалаар баталгаажуулсан болно.

Аудитыг Нягтлан бодох бүртгэлийн нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчмууд, УСНББОУС, Төсвийн тухай хууль болон Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийг гол шалгуур болгож, батлагдсан төлөвлөгөө, хөтөлбөрийн дагуу хэрэгжүүлэв.

2.4 Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүйн орчин

Нийгмийн халамжийн сан нь эрүүл мэндийн доройтолтой, гэр бүлийн халамж, асрамж дутагдалтай, бие даан, эсхүл бусдын тусламжгүйгээр хэвийн халамж, асрамж дутагдалтай, бие даан, эсхүл бусдын тусламжгүйгээр хэвийн амьдрах боломжгүй, өвөрмөц хэрэгцээ бүхий иргэн, нийгмийн халамжийн дэмжлэг, туслалцаа зайлшгүй шаардлагатай өрхийн гишүүнд иргэнд наад захын хэрэгцээг нь хангах зорилгоор улсаас тэтгэвэр, тэтгэмж олгох, тусгайлсан үйлчилгээ үзүүлэх гэсэн эрхэм зорилгын дор үйл ажиллагааны чиглэл зорилтоо тодорхойлсон байна.

Үйл ажиллагааны чиглэл:

Нийгмийн халамжийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлд зааснаар Нийгмийн халамжийн үйл ажиллагаа нь дараах төрөлтэй байна. Үүнд:

- Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр
- Нийгмийн халамжийн тэтгэмж
- Нийгмийн халамжийн үйлчилгээ
- Нийгмийн хөгжлийн үйлчилгээ

Нийгмийн халамжийн тухай хуулийн хүрээнд дараах нийгмийн халамжийн үйлчилгээг үзүүлж байна.

- Ахмад настны нийгмийн халамжийн үйлчилгээ
- Зорилтот бүлэгт чиглэсэн тэтгэвэр, тэтгэмж
- Өрхийн амьжиргааны түвшин тодорхойлох судалгаа
- Хүүхдийн мөнгө
- Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний нийгмийн халамж
- Олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн үйлчилгээ
- Зорилтот өрхийн хөгжлийг хангах төсөл хөтөлбөр
- Нийгмийн ажлын арга зүй
- Хүнс тэжээлийн дэмжлэг туслалцаа
- Төрөлжсөн асрамж

Нийгмийн халамжийн үйл ажиллагаа нь Нийгмийн халамжийн тухай хууль, Ахмад настны тухай хууль, Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн тухай хууль, Олон хүүхэд төрүүлж өсгөсөн эхийг урамшуулах тухай хууль, Алдар цолтон ахмад настанд төрөөс нэмэгдэл хөнгөлөлт олгох тухай хууль, Эх олон хүүхэдтэй өрх толгойлсон эх, эцэгт тэтгэмж олгох тухай хууль болон салбарын үйл ажиллагаатай холбоотой эрх зүйн актаар зохицуулагдаж байна.

2.5 Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, үйл ажиллагаа болон дотоод хяналттай холбоотой хүчин зүйлсийн үнэлгээ

Бид санхүүгийн тайланд материаллаг алдаа байхгүй гэдгийг нягтлах үүднээс үйлчлүүлэгчийн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, үйл ажиллагаа болон дотоод хяналтыг шаардлагатай гэж үзсэн хэмжээгээр дахин хянасан. Энэ нь материаллаг алдаа гарахаас хамгаалах ёстой гол бодлого, хяналтуудыг тодруулах, судлах зорилготой юм.

Нийгмийн халамжийн сангийн санхүүгийн үйл ажиллагаанд ашиглаж байгаа нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох стандарт, журмын дагуу шинэчлэгдсэн байна.

Нийгмийн халамжийн сангийн үндсэн үйл ажиллагаа, санхүүгийн дотоод хяналтын эрсдэлийг төлөвлөлтийн үе шатанд дунд гэж үнэлсэн бөгөөд гүйцэтгэлийн шатанд дахин хянахад дотоод хяналт үр нөлөөгүй гэж үзлээ.

Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний ерөнхий газрын Хяналт, мониторингийн газар Нийслэлийн Багануур, Хан-Уул, Сүхбаатар, Баянгол дүүргийн ХХҮХ, Архангай, Өвөрхангай, Ховд, Увс, Орхон, Баянхонгор, Завхан аймгийн ХХҮГ-ын 2018 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд хяналт шалгалт хийж халамжийн үйл ажиллагааны чиглэлээр 10 төрлийн зөвлөмж өгсөн байна. Зөвлөмжийн биелэлтийг газар, хэлтэс бүрээр үнэлж, Багануур, Ховд аймагт “С”, Хан-Уул, Увс аймагт “D”, Баянгол, Сүхбаатар, Өвөрхангай аймаг, Архангай аймаг, Завхан аймагт “F” үнэлгээ өгсөн бол Баянхонгор, Орхон аймгийн ХХҮГ-ын зөвлөмжийн хэрэгжилтийг үнэлээгүй байна.

2.6. Төлөвлөлтийн шатанд тодорхойлсон эрсдэл, түүнийг үнэлсэн байдал

Аудитын явцад Нийгмийн халамжийн сангийн бэлтгэсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл нь материаллаг хэмжээний алдаатай илэрхийлэгдээгүй гэсэн үндэслэлтэй нотолгоо олж авахын тулд байгууллагын гадаад дотоод орчин, дотоод хяналтыг судалж, санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлантай холбоотой эрсдэлтэй асуудлыг илрүүлж, үнэлсэн.

Аудитыг төлөвлөх үе шатанд эрсдэлийн үнэлгээний урьдчилсан горим хэрэгжүүлэн 9 эрсдэлтэй асуудал тодорхойлж, эрсдэлийн үнэлгээний дүнд үндэслэн 9 асуудалд нарийвчилсан горим сорил хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж баталгаажуулсан болно.

2.7. МАТЕРИАЛЛАГ БАЙДЛЫН СУУРЬ СОНГОСОН ҮНДЭСЛЭЛ, ТАЙЛБАР

Аудитыг төлөвлөх болон гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлын түвшнийг АДБОУС 1320, АОУС 320-ын дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлыг сонгов.

Төлөвлөлтийн шатанд материаллаг байдлын түвшнийг Нийгмийн халамжийн сангийн 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 684,434.7 сая төгрөгийн 1 хувь буюу 6,844.3 сая төгрөгөөр тогтоов.

Гүйцэтгэлийн үе шатанд төлөвлөлтийн шатанд тогтоосон материаллаг байдлын түвшнийг өөрчлөх шаардлагагүй гэж үзсэн болно.

Гүйцэтгэлийн үе шатанд материаллаг байдлын түвшнийг дахин тооцоолоогүй болно.

2.8. Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн

Аудитын явцад хэрэгжүүлэх горим сорилыг төсвийн шатлалд хамаарах байгууллага, нэгж тус бүрээр төлөвлөж хэрэгжүүлсэн бөгөөд аудитын дүн, дүгнэлтийг нэгтгэсэн байдлаар үнэлж, гаргалаа.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа Нийслэлийн 9 дүүрэг, 21 аймгийн Халамжийн сангийн нийт 30 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 29 байгууллага аудитад хамрагдсан, 1 байгууллагад итгэл үзүүлсэн байна.

Аудитад хамрагдсан 29 харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд “Зөрчилгүй” дүгнэлт өгсөн байна.

Нийгмийн халамжийн сангийн 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар нийт 22,497.8 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлснээс 20,890.4 сая төгрөгийн 12 алдааг аудитын явцад залруулж, 1,149.5 сая төгрөгийн 6 зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 7.0 сая төгрөгийн 2 зөрчлийг арилгах албан шаардлага хүргүүлж, 450.9 сая төгрөгийн зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 34 зөвлөмжийг хүргүүллээ.

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн залруулга

Төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг бэлтгэхдээ харьяа байгууллагуудын аудит хийсэн санхүүгийн тайлангаас санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлангийн зардлыг 1,739.6 сая төгрөгөөр илүү нэгтгэсэн байна.

Төвлөрүүлэн захирагчид хүргүүлсэн акт, албан шаардлага

1. Архангай, Булган, Өвөрхангай, Увс аймгийн Халамжийн дэд сангаас 2019 оны 12-р сарын 31-нд төсвийн зарцуулагдаагүй 276.3 сая төгрөгийн үлдэгдэл төвлөрүүлснийг санхүүгийн тайланд замд яваа мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдлээр тайлагнасан ба Нийгмийн халамжийн сангийн харилцах дансанд 2020 оны 1 дүгээр сарын 2-нд орлого орсныг 2020 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар төсөвт төвлөрүүлээгүй байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 43 дугаар зүйл.Төсвийн жил дамжин хэрэгжих арга хэмжээний зохицуулалт, 43.5 дахь "Төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 43.1.3, 43.1.5-д зааснаас бусад төсвийг хоёр төсвийн жил дамжуулан зарцуулахгүй" заасантай нийцэхгүй, үнэн зөв байдал батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төлбөрийн акт тогтоов.

2. Нийгмийн халамжийн сангийн 2019 оны жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаар арилжааны банканд 3,024.8 сая төгрөгийн мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлтэй, 2,119.8 сая төгрөгийн олгогдоогүй тэтгэвэр, тэтгэмжийн өглөгтэй тайлагнаж, 905.0 сая төгрөгийн мөнгөн хөрөнгийн чөлөөт үлдэгдэлтэй байна. Үүний 451.5 сая төгрөг нь 2018 оны насны хишиг, цалинтай ээж хөтөлбөрийн олгогдоогүй мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл, 32.6 сая төгрөгийн хүүгийн орлого, бусад 420.9 сая төгрөгийн үлдэгдэл нь илүү болон давхар олгогдсон тэтгэвэр, тэтгэмжийн буцаалтын орлогын үлдэгдэл эзэлж байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйл: Төсвийн жилийн 7.7 -д "Энэ хуулийн 43 дугаар зүйлд зааснаас бусад тохиолдолд төсвийн жил дуусахад төсвийн захирагчийн төсөв зарцуулах эрх нь дуусгавар болох бөгөөд төсвийн захирагчийн төсвийн зарцуулагдаагүй үлдэгдлийг тухайн шатны төсвийн ерөнхий дансанд татан төвлөрүүлнэ", 43 дугаар зүйл.Төсвийн жил дамжин хэрэгжих арга хэмжээний зохицуулалт, 43.5 дахь "Төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 43.1.3, 43.1.5-д зааснаас бусад төсвийг хоёр төсвийн жил дамжуулан зарцуулахгүй", Засгийн газрын 2012 оны 185 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралтаар баталсан "Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж олгох журам"-ын 4.4-т "Тэтгэвэр, тэтгэмжийг тухайн онд авч чадаагүй бол дараагийн санхүүгийн жилд нөхөн олгоно.Хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр 1 жилээс дээш хугацаагаар тэтгэвэр, тэтгэмжээ аваагүй нөхцөлд нөхөн олгохгүй" заасантай тус тус нийцэхгүй, үнэн зөв байдал батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Үүнээс хүүгийн орлогын 32.6 сая төгрөг болон Дорнод аймгийн Төрийн аудитын газраас төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар тогтоосон 3.5 сая төгрөгийн төлбөрийн актын дүнг хасаж, 868.8 сая төгрөгийн мөнгөн хөрөнгийн чөлөөт үлдэгдлийг төсөвт төвлөрүүлэх төлбөрийн акт тогтоов.

Төвлөрүүлсэн захирагчид 28.3 сая төгрөгийн алдаа, зөрчилд 3 зөвлөмж өгч, менежментийн захидалд дурдсан болно.

Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд илэрсэн алдаа, зөрчил

Харьяа байгууллагын нийгмийн халамжийн сангийн 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар нийт 19,584.7 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлснээс 19,150.8 сая төгрөгийн 11 алдааг аудитын явцад залруулж, 4.4 сая төгрөгийн 4 зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 6.9 сая төгрөгийн 2 зөрчлийг арилгах албан шаардлага хүргүүлж, 422.6 сая төгрөгийн зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 31 зөвлөмжийг хүргүүлээ.

Тус төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд нийт 19,150.8 сая төгрөгийн залруулга хийлээ. Тухайлбал:

- Сүхбаатар дүүргийн ХХҮХ санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээний тайлангуудын өмнөх оны дүн аудит хийгдсэн тайлангийн дүнгээс 18,897.5 сая төгрөгөөр зөрүүтэй,
- Өмнөговь аймгийн ХХҮГ санхүүгийн байдлын тайланд өмнөх үеийн үр дүн болон тайлант үеийн дүнг 151.2 сая төгрөгөөр зөрүүтэй илэрхийлсэн,
- Орхон аймаг мөнгөн тайланд зардлыг 57.1 сая төгрөгөөр илүү илэрхийлсэн.

Залруулагдаагүй 434.0 сая төгрөгийн алдаа, зөрчлийг аудитын тайлангийн хавсралтын зөрчлийн нэгтгэлийн хүснэгтэд тусгав.

2.9 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт

2.9.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 858.7 сая, эцсийн үлдэгдэл 3,301.1 сая төгрөг болж, 2,442.4 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №1. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Касст байгаа бэлэн мөнгө	-	-	-	-
Банканд байгаа бэлэн мөнгө	858.7	3,024.8	2,166.1	91.6
Замд яваа мөнгөн хөрөнгө	-	276.3	276.3	8.4
Хадгаламж				
Дүн	858.7	3,301.1	2,442.4	100.0

Эх сурвалж: Нийгмийн халамжийн сангийн 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдлийн 3,024.8 сая төгрөг арилжааны банкны дансанд байршиж байгаа, 276.3 сая төгрөг замд яваа мөнгөн хөрөнгө байна.

Архангай, Булган, Өвөрхангай, Увс аймгийн ХХҮГ-аас 2019 оны 12-р сарын 31-нд төв санд шилжүүлсэн санхүүжилтийн үлдэгдэл тайлант хугацаанд ороогүйгээс замд яваа мөнгөн хөрөнгөөр бүртгэсэн байна.

2.9.2 Авлага

Авлага дансны эхний үлдэгдэл 0.1 сая, эцсийн үлдэгдэл 94.0 сая төгрөг болж, 93.9 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №2 Авлагын үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Бусад авлага	0.1	94.0	94.0
Зээлийн авлага			
Дүн	0.1	94.0	94.0

Эх сурвалж: Нийгмийн халамжийн сангийн 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Авлагын дансны үлдэгдэл 93.9 сая төгрөг байгаа нь :

- Орхон аймгийн ХХҮГ болон ХУД, СХД, БГД-ийн ХХҮХ-ийн Капитал банканд байршиж байсан тэтгэвэр, тэтгэмжийн 77.1 сая төгрөгийн дансны үлдэгдлийг тус банкны үйл ажиллагаа татан буугдсантай холбоотойгоор авлагаар бүртгэсэн,
- Архангай, Ховд, Дархан-Уул аймгийн ХХҮГ болон БЗД-ийн ХХҮХ-ийн иргэдэд илүү болон давхардуулан олгосон 9.7 сая төгрөгийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн авлага,
- Дархан-Уул аймгийн ХХҮГ нь амьжиргаа дэмжих мөнгөн тусламжийн орлогыг улсын төсвийн сангаас санхүүжүүлсэн 7.2 сая төгрөгийн дүнгээр орон нутгийн төсвөөс авах авлага үүссэн байна

2.9.3 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн эхний үлдэгдэл 3,131.3 сая, эцсийн үлдэгдэл 2,119.8 сая төгрөг болж, 1,011.5 сая төгрөгөөр буурсан/ байна.

Хүснэгт № 3 Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өссөн+ Буурсан -	Дүнд эзлэх хувь
Олгогдоогүй тэтгэвэр, тэтгэмжийн өглөг	3,131.3	2,119.8	-1,011.5	100
Нийт дүн	3,131.3	2,119.8	-1,011.5	100

Эх сурвалж: Нийгмийн халамжийн сангийн 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Өр төлбөрийн дансанд 8 аймаг, 9 дүүргийн халамжийн сангийн 14 төрлийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн олгогдоогүй 2,119.8 сая төгрөгийн өглөг бүртгэгдсэн байна.

2.9.4 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эхний үлдэгдэл (2,272.5) сая, эцсийн үлдэгдэл 1,275.3 сая төгрөг болж, 3,547.8 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 4. Засгийн газрын хувь оролцоо /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт+/, бүүралт /-/	Дүнд эзлэх хувь
Хуримтлагдсан үр дүн Бодлогын өөрчлөлт алдааны залруулга	(2,272.5)	1,275.3	3,547.8	100
Дүн	(2,272.5)	1,275.3	3,547.8	100

Эх сурвалж: Нийгмийн халамжийн сангийн 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

ЗГ-ын 2019 оны 471 дүгээр тогтоолын дагуу Баян-Өлгий аймгийн орон нутгийн халамжийн сангийн 2018 оны 1,739.6 сая төгрөгийн өр төлбөрийг Нийгмийн халамжийн сангаас төлж барагдуулсан дүнгээр өмнөх үеийн үр дүнг бууруулж, 2018 оны олгогдоогүй тэтгэвэр, тэтгэмжийн мөнгөний үлдэгдлээс иргэдийн аваагүй 451.5 сая төгрөгийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн дүнгээр өмнөх үеийн үр дүнг нэмэгдүүлж бүртгэсэн байна.

2.10 Төсвийн гүйцэтгэлийн ТАЛААРХ ТАЙЛБАР, ТОДРУУЛГА

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрт зориулан 688,203.1 сая төгрөгийн төсөв батлагдсанаас бараа үйлчилгээний зардалд 2,011.9 сая төгрөгийг, нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн зардалд 686,191.2 сая төгрөгийг зарцуулахаар батлагджээ.

Нийт зардлын 688,203.1 сая төгрөгийг улсын төсвөөс санхүүжүүлэхээр төлөвлөж, гүйцэтгэлээр 688,203.1 сая төгрөгийн санхүүжилтийг бүрэн олгосон байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 668,294.0 сая төгрөг буюу 97.1 хувьтай байгаа нь ядуу өрхийн тэтгэмжийн зардалд 9,223.7 сая төгрөг төсөвлөгдсөн боловч уг тэтгэмжийг зохицуулсан журам нь батлагдаагүйгээс тэтгэмж олгогдоогүй, мөн гүйцэтгэлээр хүүхдийн мөнгөн тэтгэмжийн зардал 1,608.2 сая, нийгмийн халамжийн бусад хөнгөлөлт тэтгэмжийн зардал 1,603.1 сая, халамжийн тэтгэвэр 1,248.8 сая, жирэмсэн эхийн тэтгэмж 2,252.7 сая,

амьжиргааг дэмжих мөнгөн тусламж 668.6 сая, нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж 737.7 сая, насны хишгийн тэтгэвэр 525.9 сая төгрөгөөр тус тус хэмнэгдсэнээс шалтгаалсан байна.

2.11. ДАРААГИЙН АУДИТААР АВЧ ҮЗЭХ БУЮУ АНХААРАЛ ТАТАХУЙЦ БУСАД ЧУХАЛ АСУУДАЛ

Нийгмийн халамжийн сангийн төсвийн төлөвлөлт, хуваарилалт үндэслэлтэй эсэхийг дараагийн аудитаар авч үзэх нь зүйтэй гэж үзлээ. Мөн ХХҮЕГ-ын Хяналт, мониторингийн газраас Нийгмийн халамжийн төв сангийн үйл ажиллагаанд сүүлийн 3 жилийн хугацаанд хяналт шалгалт хийгээгүй байна.

2.12. Шилэн дансны мэдээлэл

Нийгмийн халамжийн сан нь Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан 20 төрлийн 133 мэдээллийг хуулийн хугацаанд, 6 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан, худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөө тайланг байршуулаагүй байна.

2.13 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаарх тайлбар, тодруулга

Өмнөх санхүүгийн тайлангийн аудитаар 1 зөвлөмж өгсөн бөгөөд хэрэгжилт 2019 оны жилийн эцсийн байдлаар 100 хувьтай байна.

2.14 Дүгнэлтийн хэлбэр, үндэслэл

Бид Нийгмийн халамжийн сангийн 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд аудит хийж, баталгаажуулах ажлыг АДБОУС-ын дагуу, Монгол Улсын холбогдох хууль тогтоомжид нийцүүлэн гүйцэтгэсэн.

Зөрчилгүй дүгнэлт

Залруулагдаагүй 1,607.4 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил нь бидний тогтоосон 6,844.3 сая төгрөгийн материаллаг байдлын түвшнээс бага байгаа тул зөрчилгүй дүгнэлт өгч байна.

Нийгмийн халамжийн сангийн 2019 оны жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн байдал, санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүн, нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээ, нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан болон бусад илчлэл тодруулгад тайлагнасан үлдэгдэл, ажил гүйлгээнүүдийг холбогдох хууль, УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн Сангийн сайдын баталсан заавар, журмуудын дагуу материаллаг байдлын хувьд алдаагүй, үнэн зөв, шударга илэрхийлсэн эсэхийг Аудитын гэрчилгээнд тодорхой дурдав.

Аудитын гэрчилгээг энэ тайлангийн 1 дүгээр хэсэгт үзүүлэв.

3. Менежментийн захидал

Төрийн аудитын байгууллага санхүүгийн тайлангийн аудит бүрийн төгсгөлд аудитаар илрүүлсэн зүйлсийг нэгтгэсэн менежментийн захидлыг үйлчлүүлэгч, түүний удирдлагад зориулж бэлтгэдэг бөгөөд түүнд санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, тайлагналын бодлого, үйл ажиллагаа, дотоод хяналтыг сайжруулах зөвлөмжийг тусгадаг.

Энэхүү менежментийн захидлын агуулга АДБОУС болон аудитын дүн, дүгнэлтээс урган гарсан болно. Санхүүгийн тайлан, бусад илчлэл тодруулгын талаар санал дүгнэлт гаргахад бидний бодлого, горим зориулагдсан.

Энэ нь Нийгмийн халамжийн сангийн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, горимыг зөвхөн аудитыг үр нөлөөтэй гүйцэтгэхэд шаардагдах цар хүрээнд дахин хянасан бөгөөд оршиж буй бүх сул талыг гаргаж ирэх боломжгүй юм.

Тиймээс аудитын тайланд тусгасан зөвлөмж нь аудит хийх үеийн нөхцөл байдлын талаарх бидний үнэлэлт, дүгнэлтийг илэрхийлж байгаа болно.

Харин эдгээр зөвлөмжийг та бидний хамтын ажиллагааны байр сууринаас гаргасан бөгөөд аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хүлээн авч, хэрэгжүүлэх нь танай үүрэг хариуцлага юм.

Менежментийн захидалд дурдсан цаашид санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд шууд бөгөөд материаллаг хэмжээгээр нөлөөлж болзошгүй тул анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлоор нь эрэмбэлэн үзүүлэв. Үүнд:

3.1 БАЛАНСЫН ДАНСТАЙ ХОЛБООТОЙ АСУУДАЛ

3.1.1 Илрүүлэлт:

Архангай, Ховд, Дархан-Уул аймгийн ХХҮГ, Баянзүрх дүүргийн ХХҮХ-үүд иргэдэд илүү олгосон болон арилжааны банкны алдаатай үйл ажиллагаанаас давхардуулан олгосноос 9.6 сая төгрөгийн, орон нутгийн төсвөөс санхүүжих амьжиргаа дэмжих мөнгөн тусламжийн 7.2 сая төгрөгийн зардлыг улсын төсвөөс санхүүжүүлснээс нийт 16.7 сая төгрөгийн авлага үүссэн байгаа нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйл.Төсвийн зарчмыг хэрэгжүүлэх. 6.4.8.-д "төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх" заасантай нийцэхгүй байна.

3.1.2 Эрсдэл:

Холбогдох хууль, тогтоомж, журам, заавар зөрчсөн байх, Санхүүгийн тайланд он дамжсан авлага үүсэх.

3.1.3 Өгсөн зөвлөмж:

Давхардуулан олгосон болон орон нутгийн төсвөөс авах авлагыг 2020 оны 2 дугаар улиралд барагдуулж, Нийгмийн халамжийн төв сангийн дансанд төвлөрүүлэх.

3.1.4 Байгууллагаас өгсөн хариу, тайлбар:

Асуудлын бүртгэлээр танилцуулсан бөгөөд төсвийн захирагч хүлээн зөвшөөрсөн болно.

3.2 ЗАРДЛЫН ДАНСТАЙ ХОЛБООТОЙ АСУУДАЛ

3.2.1 Илрүүлэлт:

ХХҮЕГ-ын эзэмшилд нийт 9 тээврийн хэрэгсэл бүртгэлтэй байхад Нийгмийн халамжийн сангийн үйл ажиллагааны чиглэлээр хөдөө, орон нутагт албан томилолтоор ажиллахад зориулж хувь хүнтэй Toyota Land Cruizer 200 маркийн автомашин түрээслэх гэрээ байгуулж 8.1 сая төгрөгийн түрээсийн, 3.3 сая төгрөгийн тээвэр шатахууны зардлыг сангийн үйл ажиллагааны зардлаас санхүүжүүлсэн байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар

зүйлийн 6.4.1-д "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах" заасантай нийцэхгүй, Үнэн зөв байдал батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

3.2.2 Эрсдэл:

Төсвийн хөрөнгийг үр ашиггүй зарцуулах

3.2.3 Өгсөн зөвлөмж:

Нийгмийн халамжийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын эрх үүргийн хүрээнд нийгмийн халамжийн сангийн албан ажлын хэрэгцээнд шаардлагатай автомашин, шатахуунаар хангаж, сангийн хөрөнгийг зориулалтын дагуу зарцуулах.

3.2.4 Байгууллагаас өгсөн хариу, тайлбар:

Асуудлын бүртгэлээр танилцуулсан бөгөөд төсвийн захирагч хүлээн зөвшөөрсөн болно.

3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, үйл ажиллагаатай холбоотой асуудал

3.3.1 Илрүүлэлт:

Нийгмийн халамжийн сангийн төв сан нь Төсвийн шууд захирагчийн түвшинд бие даасан санхүүгийн тайлан гаргадаггүй мөнгөн гүйлгээний дүнгээр нэгтгэсэн тайланд шууд нэгтгүүлж байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйл.Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч, түүний бүрэн эрх: 15.4-д "Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь түүнд харьяалагдах төсвийн талаар дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ": 15.4.1-д "төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн энэ хуулийн 14.2.2, 14.2.3, 14.2.5, 14.2.8–д заасан болон төсвийн шууд захирагчийн энэ хуулийн 16.5-д заасан бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэх", 16 дугаар зүйлийн 16.5.7-д "байгууллагын санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээ, тайлан, үр дүнгийн гэрээний биелэлтийг үнэн зөв гаргах, тогтоосон хугацаанд тайлагнах" заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

3.3.2 Эрсдэл:

Төсвийн шууд захирагч санхүүгийн тайлан бэлтгэхгүй байх, санхүүгийн үүрэг, хариуцлагаас зайлсхийх

3.3.3 Өгсөн зөвлөмж:

Нийгмийн халамжийн төв сангийн захиран зарцуулсан төсвийн хүрээнд бие даасан санхүүгийн тайлан гаргаж, төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд нэгтгүүлж байх.

3.3.4 Байгууллагаас өгсөн хариу, тайлбар:

Асуудлын бүртгэлээр танилцуулсан бөгөөд төсвийн захирагч хүлээн зөвшөөрсөн болно.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Үндэсний аудитын газарт 2020 оны 9 дүгээр сарын 1-ний дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

4.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	(мянган төгрөгөөр)	
		Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	858,778.8	3,395,112.8
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	858,677.2	3,301,130.9
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	858,677.2	3,024,782.8
31210	Төгрөг	858,677.2	3,024,782.8
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	858,677.2	3,024,782.8
31400	Замд яваа мөнгөн хөрөнгө	0.0	276,348.1
33	АВЛАГА	101.6	93,981.8
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	101.6	93,981.8
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	858,778.8	3,395,112.8
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	3,131,314.8	2,119,789.4
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	3,131,314.8	2,119,789.4
41300	Өглөг	3,131,314.8	2,119,789.4
41360	Бусад өглөг	3,131,314.8	2,119,789.4
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	3,131,314.8	2,119,789.4
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	2,272,536.0	1,275,323.4
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	2,272,536.0	1,275,323.4
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	2,272,536.0	1,275,323.4
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	17,961.9	(3,560,817.6)
51220	Тайлант үеийн үр дүн	2,290,497.9	4,836,140.9
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	858,778.8	3,395,112.8

4.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	375,323,689.4	689,270,820.1
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	258,787.3	1,067,716.3
120	Нийтлэг татварын бус орлого	258,787.3	1,067,716.3
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	258,787.3	1,067,716.3
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	258,787.3	1,067,716.3
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	375,064,902.1	688,203,103.8
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	375,064,902.1	688,203,103.8
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	375,064,902.1	688,203,103.8
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	377,614,187.3	684,434,679.2
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	377,614,187.3	684,434,679.2
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	850,591.0	1,143,548.3
2107	Томилолт, зочны зардал	42,873.7	50,818.8
210702	Дотоод албан томилолт	42,873.7	50,818.8
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	678,927.8	889,179.1
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	465,594.7	460,727.1
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	53,754.2	230,414.8
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	159,578.9	198,037.1
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	128,789.4	203,550.4
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	128,789.4	203,550.4
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	376,763,596.3	683,291,130.9
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	363,940,055.3	664,756,825.1
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	343,193,836.1	664,756,825.1
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	20,746,219.2	0.0
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	12,823,541.1	18,534,305.8
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	12,701,152.7	17,933,218.0
213306	Улсын төсвийн орлогод төвлөрүүлэх шилжүүлэг	122,388.3	601,087.8
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	2,290,497.9	4,836,140.9
IV	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	0.0	0.0
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	0.0	0.0
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	2,290,497.9	4,836,140.9

4.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	375,323,689.4	689,270,820.1
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	258,787.3	1,067,716.3
120	Нийтлэг татварын бус орлого	258,787.3	1,067,716.3
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	258,787.3	1,067,716.3
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	258,787.3	1,067,716.3
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	375,064,902.1	688,203,103.8
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	375,064,902.1	688,203,103.8
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	375,064,902.1	688,203,103.8
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	374,712,522.1	686,828,366.4
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	374,712,522.1	686,828,366.4
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	850,591.0	1,808,814.5
2107	Томилолт, зочны зардал	42,873.7	50,818.8
210702	Дотоод албан томилолт	42,873.7	50,818.8
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	678,927.8	1,554,445.2
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	465,594.7	1,141,068.2
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	53,754.2	215,339.9
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	159,578.9	198,037.1
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	128,789.4	203,550.4
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	128,789.4	203,550.4
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	373,861,931.1	685,019,551.9
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	361,038,390.0	666,485,246.1
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	340,484,629.3	666,485,246.1
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	20,553,760.8	0.0
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	12,823,541.1	18,534,305.8
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	12,701,152.7	17,933,218.0
213306	Улсын төсвийн орлогод төвлөрүүлэх шилжүүлэг	122,388.3	601,087.8
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	611,167.3	2,442,453.7
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	611,167.3	2,442,453.7
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	247,509.9	858,677.2
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	858,677.2	3,301,130.9

4.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
2018 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	0.00	0.00	(2,272,536.0)	(2,272,536.0)
2019 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	0.00	0.00	(2,272,536.0)	(2,272,536.0)
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	(1,288,281.6)	(1,288,281.6)
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	0.00	0.00	(3,560,817.6)	(3,560,817.6)
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.00	0.00	0.0	0.0
Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0.00	0.00	0.0	0.0
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.0	0.0
Өмчид гарсан өөрчлөлт	0.00	0.00	0.0	0.0
Зарласан ногдол ашиг	0.00	0.00	0.0	0.0
Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	4,836,140.9	4,836,140.9
2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	0.00	0.00	1,275,323.4	1,275,323.4

4.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	688,203,103.8	668,294,060.6	19,909,043.2	97.1
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	688,203,103.8	668,294,060.6	19,909,043.2	97.1
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,011,928.8	1,808,814.5	203,114.3	89.9
2107	Томилолт, зочны зардал	50,827.1	50,818.8	8.3	100.0
210702	Дотоод албан томилолт	50,827.1	50,818.8	8.3	100.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,743,301.7	1,554,445.2	188,856.5	89.2
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,176,530.0	1,141,068.2	35,461.8	97.0
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	328,726.7	215,339.9	113,386.8	65.5
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	238,045.0	198,037.1	40,007.9	83.2
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	217,800.0	203,550.4	14,249.6	93.5
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	217,800.0	203,550.4	14,249.6	93.5
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	686,191,175.0	666,485,246.1	19,705,928.9	97.1
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	686,191,175.0	666,485,246.1	19,705,928.9	97.1
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	686,191,175.0	666,485,246.1	19,705,928.9	97.1
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	688,203,103.8	670,736,514.3	17,466,589.5	97.5
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	688,203,103.8	670,271,723.8	17,931,380.0	97.4
310001	Улсын төсвөөс санхүүжих	688,203,103.8	670,271,723.8	17,931,380.0	97.4
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	0.0	464,790.5	(464,790.5)	-
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0.0	464,790.5	(464,790.5)	-
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.0	858,677.2	(858,677.2)	-
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.0	3,301,130.9	(3,301,130.9)	-

5.Аудитын явцад илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт

Огноо: 2019.12.31	Аудитын нэр:	Нийгмийн халамжийн сангийн 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит.	Аудитын код: САГ-2020/09/СТА-ЗГТС
Шалгарсан байгууллагын нэр:	Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний ерөнхий газар		Сая төгрөгөөр

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
				Албан тушаал	Овог нэр
Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний ерөнхий газар					
1	Архангай, Булган, Өвөрхангай, Увс аймгийн Халамжийн дэд сангаас 2019 оны 12-р сарын 31-нд төсвийн зарцуулагдаагүй үлдэгдэл 276.3 сая төгрөгийг төвлөрүүлсэн нь Нийгмийн халамжийн дансанд он дамжин орсон ирснийг санхүүгийн тайланд замд яваа мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдлээр тайлагнасан ба зарцуулагдаагүй үлдэгдлийг төсөвт буцаан төвлөрүүлээгүй.	276.3	Төлбөрийн акт тогтоох		Т.Бадрахбаяр, Д.Билэгмаа
	Нийгмийн халамжийн сангийн 905.0 сая төгрөгийн мөнгөн хөрөнгийн чөлөөт үлдэгдлийн 451.5 сая төгрөг нь 2018 оны тэтгэвэр, тэтгэмжийн олгогдоогүй мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл, 32.6 сая төгрөгийн хүүгийн орлого, бусад 420.9 сая төгрөгийн үлдэгдэл нь илүү болон давхар олгогдсон тэтгэвэр, тэтгэмжийн буцаалтын орлогын үлдэгдэл байна.	868.8	Төлбөрийн акт тогтоох	ХХҮЕГ-ын даргын үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч, нягтлан бодогч	
	Архангай, Ховд, Дархан-Уул аймгийн ХХҮГ, Баянзүрх дүүргийн ХХҮХ-ийн иргэдэд илүү олгосон болон, арилжааны банкны алдаатай үйл ажиллагаанаас давхардуулан олгосноос 9.7 сая төгрөгийн, орон нутгийн төсвөөс санхүүжих Амьжиргаа дэмжих мөнгөн тусламжийн 7.2 сая төгрөгийн зардлыг улсын төсвөөс санхүүжүүлснээс нийт 16.9 сая төгрөгийн авлага үүсгэсэн.	16.9	Зөвлөмж өгөх		
	ХХҮЕГ-ын эзэмшилд нийт 9 тээврийн хэрэгсэл бүртгэлтэй байхад Нийгмийн халамжийн сангийн үйл ажиллагааны чиглэлээр хөдөө, орон нутагт албан томилолтоор ажиллахад зориулж хувь хүнтэй toyota land cruiser 200 маркийн автомашин түрээслэх гэрээ байгуулж 8.1 сая төгрөгийн түрээсийн, 3.3 сая төгрөгийн	11.4	Зөвлөмж өгөх		

Нийгмийн халамжийн сангийн 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

	тээвэр шатахууны зардлыг сангийн үйл ажиллагааны зардлаас санхүүжүүлсэн байна.				
	Нийгмийн халамжийн сангийн төв сан нь Төсвийн шууд захирагчийн түвшинд бие даасан санхүүгийн тайлан гаргадаггүй мөнгөн журналын дүнгээр нэгтгэл тайланд шууд нэгтгүүлж байна.	-	Зөвлөмж өгөх		
Баянхонгор аймгийн ХХҮГ					
2	Нийгмийн халамжийн зардлын хөтөлбөр хооронд 1.2 сая төгрөгийн зардлыг гүйлгэн зарцуулсан.	1.2	Зөвлөмж өгөх	Дарга, нягтлан бодогч	Д.Амарсанаа Ч.Долгорсүрэн
Булган аймгийн ХХҮГ					
	Жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд 6.4 сая төгрөгийн өглөгийн үлдэгдэлтэй тайлагнасан.	6.4	Зөвлөмж өгөх		
3	Хүнс тэжээлийн дэмжлэг үзүүлэх үйлчилгээний зарцуулалтыг түүвэрлэн үзэхэд анхан шатны баримтын бүрдлийг сумдын мэргэжилтнүүд нэгэн жигд бүрдүүлдэггүй, архивын нэгж болгосон баримт эмх цэгцгүй, нийгмийн ажилтан дээрх тушаалын 4 дүгээр хавсралт, 5 дугаар хавсралт, хүнсний дэлгүүр гэрээний хавсралт "Хүнсний бүтээгдэхүүн худалдан авсан тухай бүртгэл, "Тооцоо нийлсэн акт" –ыг тухай бүр тогтмол хөтлөхгүй байна.	-	Зөвлөмж өгөх	Дарга, нягтлан бодогч	Н.Батжаргал, Б.Должмаа
Говь-Алтай аймгийн ХХҮГ					
	Ахмад настны насны хишиг олгох хэмжээг буруу тооцож дутуу олгосон.	0.2	Төлбөрийн акт тогтоох		
	Жирэмсэн эхийн тэтгэмж авагч иргэнд 0.1 сая төгрөгийг илүү олгосон.	0.1	Төлбөрийн акт тогтоох		
4	Тэтгэвэр авагч нас барсан 2 иргэнд 0.3 сая төгрөг дутуу, 1 иргэнд 0.2 сая төгрөг илүү олгосон.	0.5	Төлбөрийн акт тогтоох	Дарга, нягтлан бодогч	М.Мянганбуу, Ц.Эрдэнэцэцэг
	Амьжиргааг дэмжих зөвлөлийн урамшууллын зардлаас хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний хөнгөлөлтийн зардалд 0.1 сая төгрөгийг гүйлгэн зарцуулсан.	1.0	Албан шаардлага		
Дархан-Уул аймгийн ХХҮГ					
	ХХҮЕГ-ын даргын 2018 оны А/174 дүгээр тушаалаар "НББ-ийн бодлогын баримт бичиг"-ийг шинэчлэн баталсан боловч 2019 оны төсвийн санхүүжилтийн эх үүсвэрт өөрчлөлт орсонтой холбоотой халамжийн сангийн дансны жагсаалтад өөрчлөлт оруулаагүй байна.		Зөвлөмж өгөх		
5	Тус сангийн санхүүгийн тайланг бэлтгэж байгаа "Интерактив" ХХК-ийн "Vertich" программ нь Сангийн сайдын 2018 оны 47 дугаар тушаалаар баталсан "НББ-ийн программд тавигдах шаардлага", ажлын хэсгийн гаргасан дүгнэлттэй нийцэхгүй байна.	-	Зөвлөмж өгөх	Дарга, нягтлан бодогч	С.Энхболд, Э.Буянхишиг
Дорноговь аймгийн ХХҮГ					

Нийгмийн халамжийн сангийн 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

6	2019 оны төсвийн төлөвлөлтийг сүүлийн 3 жилийн жилийн халамжийн үйлчилгээний бодит тооцоо судалгаанд үндэслэж төлөвлөөгүйгээс 275.5 сая төгрөгийн төсөв хэмнэгдсэн.	275.5	Зөвлөмж өгөх	Дарга, нягтлан бодогч	Д.Цэндмаа, Д.Нямсүрэн
	Тооцооллын алдаанаас шалтгаалж 17.3 сая төгрөгийн буцаалтын орлогыг санхүүгийн тайланд орлогоор хүлээн зөвшөөрч тайлагнасан.	17.4	Зөвлөмж өгөх		
Дорнод аймгийн ХХҮГ					
7	Жилийн эцсийн харилцах дансны үлдэгдлийг Нийгмийн халамжийн төв санд төвлөрүүлээгүй.	3.6	Төлбөрийн акт тогтоох	Дарга, нягтлан бодогч	Н.Мөнхгэрэл, Б.Алтанцэцэг
	ХХҮГ-ын дэргэдэх сувиллаар үйлчлүүлсэн ахмадуудад Нийгмийн халамжийн сангаас олгосон 6.2 сая төгрөгийн хөнгөлөлтийн зардлын холбогдох анхан шатны баримтыг бүрдэл дутуу.	6.2	Зөвлөмж өгөх		
Ховд аймгийн ХХҮГ					
8	Сүүлийн 5 жилийн ортопед, протезын тусгай хэрэгслийн олголтоос түүвэрлэн хянахад 10 иргэнтэй холбоотой 2.4 сая төгрөгийн хэрэгслийг хугацаа болоогүй байхад олгосон, халамжийн программ хангамжид шифрийг зөрүүтэй оруулсан.	2.4	Зөвлөмж өгөх	Дарга, нягтлан бодогч	Л.Билэгдэмбэр эл, Н.Ариунтуяа
Орхон аймгийн ХХҮГ					
9	Санхүүгийн тайлангийн тодруулга тайланг бэлтгээгүй.	-	Зөвлөмж өгөх	Дарга, нягтлан бодогч	Х.Эрдэнэбат, Б.Батбаатар
	2019 оны 1-р сард Төрийн банкны тэтгэвэр, нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж, амьжиргааг дэмжих нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн тусламж, ахмадын хөнгөлөлт тусламжийн 5 дансны чөлөөт үлдэгдэлд хүүгийн орлого тооцогдоогүй, дараа саруудын хүүгийн орлогын хамт тооцогдсон гэх боловч тодорхойгүй байна.	-	Зөвлөмж өгөх		
Багануур дүүргийн ХХҮХ					
10	Мөнгөн гүйлгээний тайлан болон халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж олголтын WAIS програмд тусгагдсан 2019 оны улсын төсвөөс санхүүжигдсэн ахмад настны нийгмийн халамжийн зарцуулалт хоорондоо 0.1 сая төгрөгөөр зөрүүтэй байна.	0.1	Зөвлөмж өгөх	Дарга, нягтлан бодогч	Ц.Цэрэннадмид, Т.Туяацэцэг
Сүхбаатар дүүргийн ХХҮХ					
11	Ахмад дайчин болон гавьяат цолтны нэмэгдэл хөнгөлөлтийг 2018-2019 онуудад иргэнд давхардуулан нийт 6.0 сая төгрөгийг олгосон байна.	6.0	Албан шаардлага	Дарга, нягтлан бодогч	М.Оюунтуяа, Б.Баяржаргал
	Санхүүгийн тайлангийн тодруулга тайланг бэлтгээгүй.		Зөвлөмж өгөх		
	Алдарт эхийн одонтой эхэд олгох мөнгөн тусламж, олголтын зардлаас 28 иргэнд анхан шатны бүрдэл дутуу баримтаар 4.4 сая төгрөгийн олголт хийсэн	4.4	Зөвлөмж өгөх		
	Тэжээгч нас барсан 18 хүртэлх насны хүүхдийн тэтгэврийг бүрдэл дутуу анхан шатны баримтыг үндэслэн олгосон	26.7	Зөвлөмж өгөх		

Нийгмийн халамжийн сангийн 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Баянгол дүүргийн ХХҮХ					
12	Анхан шатны баримтын бүрдэл дутуу 6.6 сая төгрөгийн ажил, гүйлгээг бүртгэсэн.	6.6	Зөвлөмж өгөх	Дарга, нягтлан бодогч	Ч.Мэндбаяр, Б.Мягмарсүрэн
	Санхүүгийн программ нь бүртгэлийн онцлолт тохироогүйгээс гадна тайлан мэдээ буруу илэрхийлэгддэг, тэтгэвэр тэтгэмжийн олголтын мэдээ зөрдөг, нягтлан бодох бүртгэлийн дэлгэрэнгүй хураангуй бүртгэл, санхүүгийн тайлан тодруулга бусад тайлагналын иж бүрдлийг бүрэн хангаагүй.	-	Зөвлөмж өгөх		
	Өмнөх онд зардлаар хүлээн зөвшөөрч гаргасан тэтгэмжээс тайлант онд буцаагдсан 52.3 сая төгрөгийн орлогыг үр дүнгийн тайланд орлогоор хүлээн зөвшөөрсөн.	52.3	Зөвлөмж өгөх		
Налайх дүүргийн ХХҮХ					
13	Амьжиргаа дэмжих зөвлөлийн гишүүний урамшууллаас 0.6 сая төгрөгийн татварыг илүү тооцсон.	0.6	Зөвлөмж өгөх	Дарга, нягтлан бодогч	Т.Эрдэнэчимэг, Л.Лхагвасүрэн
	Санхүүгийн тайлангийн тодруулга тайланг бэлтгээгүй.	-	Зөвлөмж өгөх		
Хан-Уул дүүргийн ХХҮХ					
14	Капитал банкны эрх хүлээн авагчаас авах 10.3 сая төгрөгийн авлагыг тусгайлан баталгаажуулсан баримтгүй.	10.3	Зөвлөмж өгөх	Дарга, нягтлан бодогч	Б.Бадамсүрэн, Б.Гулзат
	Тэтгэмж авагч иргэний хувийн хэргийн бүрдэл хангалтгүй.	-	Зөвлөмж өгөх		
	Санхүүгийн тайлангийн нэмэлт тодруулгыг бүрэн гаргаагүй байна.	-	Зөвлөмж өгөх		
Сонгинохайрхан дүүргийн ХХҮХ					
15	Санхүүгийн тайланд тусгагдсан 10.2 сая төгрөгийн авлага нэмэгдүүлж, барагдуулаагүй.	10.2	Зөвлөмж өгөх	Дарга, нягтлан бодогч	Б.Мөнхбаяр, Э.Бямбасүрэн
Баянзүрх дүүргийн ХХҮХ					
16	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний хөнгөлөлт тусламжийн 1.9 сая , иргэний асаргааны тэтгэмж 0.06 сая төгрөг, нийт 1.9 мянган төгрөгийн тэтгэмжийн зардлыг олгохдоо буруу бичилт хийж авлагаар бүртгэсэн.	1.9	Зөвлөмж өгөх	Дарга, нягтлан бодогч	Л.Цолмонгэрэл, В.Лхагвадулам
	Өөр дүүргийн иргэнд андуурч олгосноос үүссэн он дамжсан 0.2 сая төгрөгийн авлагыг барагдуулаагүй.	0.2	Зөвлөмж өгөх		
	Шилэн дансны цахим хуудсанд хуульд заасан мэдээллүүдийг байршуулаагүй.	-	Зөвлөмж өгөх		
Нийт дүн		1,607.4			

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР АКТ

2020 оны 03 дугаар сарын 25

№ 01/23

Улаанбаатар хот

СМН 2020/3/СТА-3ГТЕ

Төлбөр барагдуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1, 18 дугаар зүйлийн 18.2-т заасан Үндэсний аудитын газрын бүрэн эрхийн хүрээнд, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Нийгмийн халамжийн сангийн 2019 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

- Архангай, Булган, Өвөрхангай, Увс аймгийн Халамжийн дэд сангаас төсвийн зарцуулагдаагүй үлдэгдэл 276.3 сая төгрөгийг 2019 оны 12-р сарын 31-ний төвлөрүүлсэн нь Нийгмийн халамжийн дансанд 2020 оны 1-р сарын 2-нд орж ирснийг санхүүгийн тайланд замд яваа мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдлээр тайлагнасан ба 2020 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар зарцуулагдаагүй үлдэгдлийг төсөвт төвлөрүүлээгүй,
- Нийслэлийн 7 дүүргийн ХХҮХ, 8 аймгийн ХХҮГ-ийн арилжааны банк дахь халамжийн сангийн чөлөөт үлдэгдэл болох 868.8 сая төгрөгийн үлдэгдлийг жилийн эцэст татан төвлөрүүлж, төсөвт төвлөрүүлээгүй байна. / Үүний 451.5 сая төгрөг нь 2018 оны насны хишиг, цалинтай ээж хөтөлбөрийн олгогдоогүй мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл, 417.3 сая төгрөгийн үлдэгдэл нь илүү болон давхар олгогдсон тэтгэвэр, тэтгэмжийн буцаалтын орлогын үлдэгдэл байна/

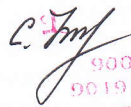
Эдгээр нь Төсвийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.7 -д "Энэ хуулийн 43 дугаар зүйлд зааснаас бусад тохиолдолд төсвийн жил дуусахад төсвийн захирагчийн төсөв зарцуулах эрх нь дуусгавар болох бөгөөд төсвийн захирагчийн төсвийн зарцуулагдаагүй үлдэгдлийг тухайн шатны төсвийн ерөнхий дансанд татан төвлөрүүлнэ", 43 дугаар зүйлийн 43.5-д "Төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 43.1.3, 43.1.5-д зааснаас бусад төсвийг хоёр төсвийн жил дамжуулан зарцуулахгүй", Засгийн газрын 2012 оны 185 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралтаар баталсан "Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж олгох журам"-ын 4.4-т "Тэтгэвэр, тэтгэмжийг тухайн онд авч чадаагүй бол дараагийн санхүүгийн жилд нөхөн олгоно. Хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр 1 жилээс дээш хугацаагаар тэтгэвэр, тэтгэмжээ аваагүй нөхцөлд нөхөн олгохгүй" заасныг тус тус зөрчиж байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.12-т "аудитын явцад илэрсэн төлбөрийг барагдуулах акт тавих, зөрчлийг арилгах албан шаардлага өгөх ...", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2016 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Төрийн аудитын байгууллагын акт тогтоох, албан шаардлага өгөхөд баримтлах журам"-ын 3.1-д заасныг тус тус үндэслэн **ТОГТООХ** нь:

Акт, албан шаардлагын биелэлт хангагдаагүй тохиолдолд Төрийн аудитын тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.2.2-д "Төрийн аудитын байгууллагаас тавьсан албан шаардлага, төлбөрийн актыг цаг хугацаанд нь биелүүлээгүй тохиолдолд зөрчил гаргасан албан тушаалтныг үүрэгт ажлаас нь халах тухай саналыг төрийн аудитын байгууллага эрх бүхий албан тушаалтанд хүргүүлнэ" гэж заасны дагуу хариуцагч албан тушаалтанд хариуцлага тооцуулахаар эрх бүхий албан тушаалтанд санал хүргүүлнэ.

1. Дээрх төвлөрүүлэгдээгүй мөнгөн хөрөнгийн нийт үлдэгдэл болох 1,145.1 сая / Нэг тэрбум нэг зуун дөчин таван сая нэг зуун мянга /төгрөгийг Төв төрийн сан дахь Үндэсний аудитын газрын улсын төсвийн орлогын 100900000601 тоот дансанд төвлөрүүлэх,
2. Биелэлтийг 2020 оны 6 дугаар сарын 25-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэхийг Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний ерөнхий газрын даргын үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч Т.Бадрахбаяр, сан хариуцсан ахлах мэргэжилтэн Д.Билэгмаа нарт хариуцуулав.

АКТЫГ:

ТОГТООСОН:
САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ БӨГӨӨД ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР Ц.НАРАНЧИМЭГ
АУДИТОР С.БАТ-ЭРДЭНЭ
9006109
9019120396

ЗӨВШӨӨРСӨН:
ХӨДӨЛМӨР, ХАЛАМЖИЙН
ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЕРӨНХИЙ ГАЗРЫН
ДАРГЫН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН
ГҮЙЦЭТГЭГЧ Т.БАДРАХБАЯР
САН ХАРИУЦСАН АХЛАХ
МЭРГЭЖИЛТЭН
 Д.БИЛЭГМАА

Акт, албан шаардлагын биелэлт хангагдаагүй тохиолдолд Төрийн аудитын тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.2.2-д "Төрийн аудитын байгууллагаас тавьсан албан шаардлага, төлбөрийн актыг цаг хугацаанд нь биелүүлээгүй тохиолдолд зөрчил гаргасан албан тушаалтныг үүрэгт ажлаас нь халах тухай саналыг төрийн аудитын байгууллага эрх бүхий албан тушаалтанд хүргүүлнэ" гэж заасны дагуу хариуцагч албан тушаалтанд хариуцлага тооцуулахаар эрх бүхий албан тушаалтанд санал хүргүүлнэ.